

niki ne raztezali preveč na dolgo svojih govorov.

Državni poslanec g. dr. Ferjančič poroča o prvi točki dnevnega reda, o splošnem političnem položaju. Udeleževali so se razprave poslanci iz vseh pokrajin, motreč naš skupni neugodni položaj, ter so se zjediniili na naslednjo resolucijo:

„Slovenski in istrsko-hrvatski državni in deželni poslanci, neomahljivo stoječ na temelju svojih narodnih in državnih pravic, izjavljajo, da bodo v državnem in deželnih zborih skupno delovali, ter uporabljali vse svoje moči v to, da se odstranijo krivice, ki se godé slovenskemu in hrvatskemu narodu“.

Kmetovalca sreča in nje viri.

(Dalje.)

Ko dojde ves sprevod do palače cesarjeve, snamejo s prstene krave vse okrasje in vse vence, iz njenega trebuha pa vlačijo majhne kravice, kakor iz prstene matere; jedno izmed teh pošlje cesar vsakemu namestniku, opominjajoč ga, naj na vso moč skrbi, da bode narod marljivo obdeloval polje, naj zvesto na to pazi, da ne bode nobena njiva prazna in noben človek brez dela. Ta dan tudi cesar sam orje in seje.

Tako torej spoštujejo vladarji kmetški stan, in prav je to. Ali le pridni kmet je tega spoštovanja vreden. Glavnih lastnosti pridnega kmeta pa je petero: 1. Delavnost; 2. Štedljivost ali varčnost; 3. Lepa vzgoja otrok; 4. Domoљubje; 5. Pobožnost.

1. Nekega kmeta so obdolžili čarodejstva ali copernije, ker je bilo njega polje nenavadno rodno, in ker je leto za letom mnogo več pridelal, kakor sosed. Poklican je bil pred sodnika; ali ne, da bi se zagovarjal, pripeljal je s seboj pluge, konje, vole, hlapce, otroke in rekel, kažoč svoje žuljave roke: „To je moje čarodejstvo!“ In zares, kedor hoče blagostanja, mora pridno delati. Slednji dan se lahko sami o tem prepričate, da je delavnost posebno kmetu potrebna. Vprašajte le tega, ali onega, zakaj je prišel na nič? Zakaj v revščini sedaj živi? Zvečine slednji vam bode rekel, da je zato siromak, ker ni hotel delati, ker se ni hotel mučiti. Dolgovi so rasli, iz hleva je šel rep za repom; ni bilo gnoja, ne uprežne živine, strehe so kazale gola rebra, hiša se je jela podirati, les je bil posekan; s kratka: nekaj let je minolo in posestvo je prešlo v tuje roke. Kmet je postal gostač ali viničar. Sedaj mora vendar pridno delati; seka drva, pa ne svojih, koplje vinograd, pa ne svojega; sedaj je iz vinopivca postal žganjepivec. Na stare dni bode pa prosjačil od hiše do hiše. Otroci njegovi služijo;

nikdo jih nema rad, ker so leni, zapravljivi, razuzdani. Resnična je pesem:

Lenega čaka
Prazen bokal,
Pal'ca beraška,
Strgan rokal!

Mi pa imamo danes pred očmi čisto drugačnega kmeta. Pred petdesetimi leti priženil se je na Smolnikovo dvaindvajsetleten mladencič. Težko delo ga je čakalo; ni se ga ustrašil; kajti zanašal se je na Boga in na krepke svoje roke. Celih petdeset let je delal in se trudil od svita do mraka, zares je kruh jedel v potu svojega obraza. Zadovoljen je bil z domačo hrano, z domačo obleko in nikdar ni posedaval po krčmah. Našel je dolgove na posestvu; gozd je bil posekan, poslopje slabo, na zapuščenih njivah so bili kupi kamenja; toda ni plačal samo dolgov, temveč sezidal si je novo hišo, postavil novo gospodarsko poslopje in žago, ki mu je pogorela bila, povečal posestvo, kupil lep vinograd. In kak je dandanes njegov gozd? Na Slemenu mu ga ni jedakega. Pri tem trdem delu doživel je visoko starost, a vendar je še kot 72 leten starček čvrst in krepk.

Z delavnostjo je torej prišlo blagostanje in sreča v Smolnikovo hišo, z delavnim in treznim življenjem je dosegel gospodar tako visoko starost.

2. Vendar sama delavnost ne dela kmeta zadovoljnega in imovitega; treba je tudi štedljivosti ali varčnosti. Varčen kmet ne izda več in ne manj, kakor je potrebno. On si ne dela nepotrebnih stroškov. Varčen kmet ne odteguje živini potrebne krme, temveč stori vse, da je zdrava in lepa. Varčen kmet ima toliko hlapcev in dekel, kolikor mu jih je treba, ne več in ne manj. On skrbi za njih zdravje, kakor za svoje in jim torej daje zadosti in tečne hrane. Pri njem je vse pošteno in v redu. Nepotrebnih veselje in pojejin ne mara. Ne nosi denarja v krčmo, kajti potrebuje ga za važnejše reči. Mora plačati davke, mora preživiti družino in vzgojiti otroke; to pa stane denar. Zategadel se ne oblači drago, in ne dovoli ženi in otrokom gizdave obleke; čedno in močno, to je najlepša kmetška noša. S kratka: Štedljiv ali gospodaren kmet uživa le toliko darov božjih, kolikor jih je treba za okrepčanje telesno in za druge neogibno potrebne reči; kar mu pa ostaja, shrani za čas nesreče, za slabe letine in za uboge.

Tudi ta čednost se sveti, kakor solnce na mož, katerega petdesetletnico danes slavimo. Oh, dragi rojaki, da bi vsi Slovenci bili taki gospodarji, kako bi pač bila imovita naša domovina, kako srečni in zadovoljni bi bili naši kmetje!

(Konec prih.)